

Sykkylven Friluftssenter SA

TILSYNSRAPPORT NR. 22/135-7 med vedtak om pålegg og vedtak om stans

2022

Innhold

1	Om tilsynet	3
2	Pålegg om gjennomføring av spesielle inspeksjoner	3
3	Vedtak om stans	6

Her er endelig tilsynsrapport etter dokumenttilsyn med Sykkylven Friluftssenter SA.

Tilsynsrapporten inneholder 5 vedtak om pålegg og ett vedtak om stans.

Virksomheten har ikke kommentert utkast til tilsynsrapport.

1 Om tilsynet

Tilsynet er gjennomført som dokumenttilsyn av Sykkylven Frilustsenter SA, og ble varslet 20.01.2022. Dere har sendt oss dokumentasjon i forbindelse med tilsynet 01.03.2022.

Temaet for tilsynet er spesielle inspeksjoner av utmattingsbelastede komponenter på anleggsnummer 2.14.008, 2.14.028 og 2.14.029.

Taubanene som er plukket ut for dokumenttilsyn er stikkprøvebasert. Vi forutsetter at spesielle inspeksjoner er gjennomført, eller gjennomføres i tråd med sikkerhetsstyringssystemet på de anleggene vi ikke har tatt stikkprøver av. Vi gjør oppmerksom på virksomhetens ansvar for sikkerheten ved anleggene og forutsetter at eventuelle funn ved spesielle inspeksjoner er fulgt opp, og at relevante tiltak er gjennomført.

SJTs funn under tilsynet presenteres i tilsynsrapporten som tilsynsbevis. Tilsynsbevisene benyttes til å underbygge eventuelle avvik, det vil si at gjeldende regelverkskrav ikke er oppfylt. Avvikene knyttes mot én eller flere bestemmelser i regelverket. På bakgrunn av dette formulerer SJT utkast til pålegg som beskriver forhold som må rettes.

2 Pålegg om gjennomføring av spesielle inspeksjoner

Avvik 1:

Spesielle inspeksjoner på anleggsnummer 2.14.008 er ikke gjennomført.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 10-13.

Tilsynsbevis:

1. Dere har ikke dokumentert at spesielle inspeksjoner er gjennomført på 2.12.008, eller at utmattingsbelastede komponenter er byttet i løpet av de siste 15 årene.

Merknad 1: For taubaner godkjent etter regelverket som gjaldt før 03.05.2004 var siste frist for gjennomføring av spesielle inspeksjoner den 01.07.2019. Overgangsbestemmelsene ga to års frist fra forskriften ble innført til de spesielle inspeksjonene måtte være utført etter de intervaller som gjelder for spesielle inspeksjoner, jf. forskriften § 19-5. Taubaneforskriften § 10-13 krever at relevante komponenter og konstruksjonsdeler som utsettes for utmattingsbelastning eller utmattingspenninger skal undergis ikke-destruktive prøvinger. Utvelgelsen av hvilke komponenter og konstruksjonsdeler som skal prøves skal skje på bakgrunn av virksomhetens vurdering av hvilke av disse som er mest utsatt for utmatting. Intervallene for inspeksjonene fremgår av den nevnte bestemmelsen. Dette innebærer at første spesielle inspeksjon senest skulle vært gjennomført etter det som kommer først av 22 500 driftstimer eller 15 år etter første idriftsettelse, jf. forskriften § 10-13 første ledd bokstav a.

SJT har gjort en faglig vurdering av hvilke komponenter som må vurderes for spesielle inspeksjoner. Denne listen ligger i brevet dere mottok med pålegg om innsending av dokumentasjon.

For rullebatterier (bolter til løpehjul og traverser for Poma) og kan spesielle inspeksjoner begrenses til de mest utmattingsbelastede av type opptrekk, nedtrekk og kombi (ett av hver type).

For klemmer skal kontroll og prøving skje etter leverandørens anvisninger. Dette følger av § 10-13 siste ledd.

Øvrige komponenter skal testes eller byttes dersom det ikke er dokumentert gjennom en risikovurdering at komponentene på denne listen ikke er kritiske utmattingsbelastede komponenter. Det er SJTs faglige vurdering at drifts- og sikkerhetsbremses på stolheis og hengestenger er kritiske og utmattingsbelastede, og må testes eller byttes.

Vår vurdering og praksis på dette punktet er blant annet redegjort for på våre nettsider, bransjemøter og veiledninger. Disse er til opplysning tilgjengelig på sjt.no, se [bransjemøter](#) og [veiledning om spesielle inspeksjoner](#).

Merknad 2: Spesielle inspeksjoner på selve driv- og vendeskivene, rullebatteriramme (travers for Poma) og hengestang kan for eksempel gjennomføres som visuell kontroll.

Pålegg:

Virksomheten skal, for taubane 2.14.008, innen **16.05.2022** dokumentere at spesielle inspeksjoner er ferdigstilt, eller at utmattingsbelastede komponenter er byttet i løpet av de siste 15 årene.

Dokumentasjonen sendes SJT på post@sjt.no.

Avvik 2:

Spesielle inspeksjoner på anleggsnummer 2.14.028 er ikke ferdigstilt.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 10-13.

Tilsynsbevis:

1. Dere har ikke dokumentert at driv- og vendehjul har vært gjenstand for spesielle inspeksjoner, eller at disse er byttet i løpet av de siste 15 årene.
2. Dere har ikke dokumentert spesielle inspeksjoner på driv- og vendehjulsakslingene, eller at disse er byttet i løpet av de siste 15 årene.
3. Dere dokumenterer at dere benytter visuell kontroll som spesiell inspeksjon på opphengs- og vippebolter.
4. Dere planlegger å bytte opphengs- og vippebolter i rullebatterier i stedet for å gjennomføre spesielle inspeksjoner, men har ikke dokumentert bytte av alle opphengs- og vippebolter.
5. Dere har ikke dokumentert visuell kontroll av rullebatterirammene på rullebatteriene i drivstasjon, returside i vendestasjon, mast 2 tur og retur, mast 6 tur og retur, og mast 7 tur og retur

Merknad 1: Dere har dokumentert at dere:

- Har byttet en vippebolt i rullebatteri på vendestasjon, tursiden
- Har gjennomført visuell inspeksjon av rullebatterirammer i rullebatteri vendestasjon tur, mast 1 retur, mast 3 tur og retur, mast 5 tur og retur og mast 8 tur og retur
- Har byttet rullebatterirammene i mast 1 tur, og mast 4 tur og retur
- Gjennomfører årlig visuell kontroll på hengestenger
- Vil bytte alle klemmer i løpet av en 10-årsryklus

Merknad 2: Vi anser det ikke som tilstrekkelig at spesielle inspeksjoner på opphengs- og vippebolter eller driv- og vendehjulsakslinger gjennomføres som visuell kontroll, da utmattingsprekker ikke vil være synlige i en visuell kontroll. Disse kan byttes eller dere kan gjennomføre en annen type spesiell inspeksjon av opphengs- og vippebolter i de mest utmattingsbelastede rullebatteriene av hver type (opptrekk, nedtrekk og kombi).

Se ellers merknadene 1 og 2 under avvik 1 som også gjelder her.

Pålegg:

Virksomheten skal, for taubane 2.14.028, innen **01.09.2022** dokumentere at spesielle inspeksjoner er ferdigstilt, eller at utmattingsbelastede komponenter er byttet i løpet av de siste 15 årene.

Dokumentasjonen sendes SJT på post@sjt.no.

Avvik 3:

Spesielle inspeksjoner på anleggsnummer 2.14.029 er ikke ferdigstilt.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 10-13.

Tilsynsbevis:

1. Dere har ikke dokumentert at driv- og vendehjul har vært gjenstand for spesielle inspeksjoner, eller at disse er byttet i løpet av de siste 15 årene.
2. Dere har ikke dokumentert spesielle inspeksjoner på driv- og vendehjulsakslingene, eller at disse er byttet i løpet av de siste 15 årene.
3. Dere dokumenterer at dere benytter visuell kontroll som spesiell inspeksjon på opphengs- og vippebolter.
4. Dere planlegger å bytte opphengs- og vippebolter i rullebatterier i stedet for å gjennomføre spesielle inspeksjoner, men har ikke dokumentert bytte av alle.
5. Dere har ikke dokumentert visuell kontroll av rullebatterirammene på rullebatteriene i drivstasjonen og vendestasjonen

Merknad 1: Dere har dokumentert at dere:

- Planlegger å bytte vendehjulsaksling i 2022, sammen med overhaling av rullebatteriene på vendestasjonen.
- Har byttet en vippebolt i mast 1 tur, mast 2 tur, mast 3 tur
- Har byttet opphengsbolt i mast 2 tur og retur, mast 3 retur, og mast 4 tur og retur
- Har byttet både opphengs- og vippebolter i mast 5 tur og retur
- Har gjennomført visuell inspeksjon av rullebatterirammer i rullebatteri vendestasjon tur, mast 1 retur, mast 3 tur og retur, mast 5 tur og retur og mast 8 tur og retur
- Har byttet rullebatterirammene i mast 4 tur
- Gjennomfører årlig visuell kontroll på hengestenger
- Vil bytte alle klemmer i løpet av en 10-årsryklus

Se ellers merknadene 1 og 2 under avvik 1, og merknad 2 under avvik 2, som også gjelder her.

Pålegg:

Virksomheten skal, for taubane 2.14.029, innen **01.09.2022** dokumentere at spesielle inspeksjoner er ferdigstilt, eller at utmattingsbelastede komponenter er byttet i løpet av de siste 15 årene.

Dokumentasjonen sendes SJT på post@sjt.no.

Avvik 4:

Virksomheten har ikke dokumentert gjennomføring av periodisk magnetinduktiv prøving av trekktau på 2.14.008.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 3-12, 1. ledd

Tilsynsbevis:

1. Virksomheten har ikke dokumentert periodisk magnetinduktiv prøving av trekktau siden 2016.

Pålegg:

*Virksomheten skal sende dokumentasjon på siste gjennomførte magnetinduktive prøving til Statens jernbanetilsyn på skjema som vist til på <https://www.sjt.no/taubane/magnetinduktiv-proving/mip-rapportering/> innen **16.05.2022**.*

Avvik 5:

Virksomheten har ikke rutine for sending av kopi av rapport til Statens jernbanetilsyn etter magnetinduktiv prøving av ståltau.

Avvik fra:

Forskrift om taubaner § 3-12, 6. ledd

Tilsynsbevis:

1. Virksomheten sender ikke MIP-rapporter til SJT straks de foreligger.

Merknad: Virksomheten har sendt tidligere MIP-rapporter til Statens jernbanetilsyn for to skitrek i forbindelse med dette tilsynet, ikke straks de foreligger, slik regelverket krever.

Pålegg:

Virksomheten skal etablere og dokumentere en rutine for ettersending av rapporter etter magnetinduktive prøvinger av ståltau til Statens jernbanetilsyn.

*Dokumentasjon på denne rutinen sendes til SJT på post@sjt.no innen **01.09.2022**.*

3 Vedtak om stans

Dersom dere ikke kan dokumentere at dere har gjennomført magnetinduktiv prøving av trekktau og spesielle inspeksjoner for anlegg 2.14.008, eventuelt at utmattingsbelastede komponenter er byttet i løpet av de siste 15 årene, innen **16.05.2022**, gjelder følgende:

Vedtak:

*Sykkylven Friluftsenters SA pålegges å stanse driften av anlegg 2.14.008 senest den **16.05.2022**.*

Når dere har gjennomført magnetinduktiv prøving av trekktau og spesielle inspeksjoner må dere ta kontakt med oss. Når vi har mottatt dokumentasjon fra dere, vil vi vurdere saken og om drift kan starte opp igjen.

Forankring i lovverket

SJT har hjemmel i lov om taubaner § 16 til å pålegge stans av driften helt eller delvis eller opphør av bruk med øyeblikkelig virkning dersom vi har funnet forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet.

Vedtak om stans av drift betyr at anlegg 2.14.008 ikke kan drives før forholdet er rettet, dokumentasjon om dette er sendt Statens jernbanetilsyn, og vi har bekreftet at drift kan starte opp igjen. Stans medfører ikke at dere mister driftstillatelsen. Det er ikke nødvendig å søke ny driftstillatelse som følge av et stansvedtak.

Vurdering

Vi kan fatte vedtak om stans dersom det avdekkes forhold som kan medføre fare for helse, miljø eller sikkerhet. Det er ikke gjennomført magnetinduktiv prøving av trekktau og spesielle inspeksjoner for anlegg 2.14.008.

Det foreligger derfor brudd på taubaneforskriftens §§ 3-12 og 10-13.

Magnetinduktiv prøving av trekktauet skulle vært gjennomført i 2019.

Anlegg 2.14.008 er 53 år gammelt, og det har ikke vært utført tilstrekkelig med spesielle inspeksjoner for å undersøke om utmattingsbelastede komponenter eller deler trenger å skiftes ut. For taubaner godkjent etter regelverket som gjaldt før 03.05.2004 var siste frist for gjennomføring av spesielle inspeksjoner den 01.07.2019. Overgangsbestemmelsene ga to års frist fra forskriften ble innført til de spesielle inspeksjonene måtte være utført etter de intervaller som gjelder for spesielle inspeksjoner, jf. forskriften § 19-5. Første spesielle inspeksjon skulle senest vært gjennomført innen 22 500 driftstimer eller 15 år etter første idriftsettelse, jf. forskriften § 10-13 første ledd bokstav a. Det vil si det tidspunkt som kom først. Det er ikke dokumentert at utmattingsbelastede komponenter er byttet i løpet av de siste 15 årene.

Ved ikke å ha utført magnetinduktiv prøving av trekktau og spesielle inspeksjoner, som forskriften krever, har dere ikke tilstrekkelig kontroll på risiko i forbindelse med drift av anlegg, da trekktauet er en av de mest sikkerhetskritiske komponenter i et skitrekk.

Det samme gjelder kravet om spesielle inspeksjoner, som er satt nettopp med tanke på den risiko som foreligger ved at relevante komponenter og konstruksjonsdeler utsettes for utmattingsbelastning eller utmattingsspenninger. Disse komponentene og konstruksjonsdelene skal derfor undergis ikke-destruktive prøvinger for å avdekke om slike deler må skiftes ut.

Statens jernbanetilsyn vurderer det ovennevnte som alvorlig i forhold til å ivareta sikker drift av anleggene.

Pålegg gitt i denne rapporten har hjemmel i taubaneloven § 15, og kan påklages til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage stiles til Samferdselsdepartementet, men sendes til Statens jernbanetilsyn. Klagefrist er tre uker fra mottakelse av dette brevet. Det vises for øvrig til retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om klagerett ligger på våre nettsider www.sjt.no.

Rapportdato: 09.05.2022

Geir-Rune Samstad
Senioringeniør - revisjonsleder, Tilsyn

Trond Østerås

*Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten
signatur*

Tilsynsleder

